

hasonlóan

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	<i>W/146-3/2016</i>
Érkezett:	<i>2016 MÁRC 11.</i>
Példány:	<i>2</i>
Melléklet:	<i>4 db</i>
Kezelőiroda:	<i>RI</i>

Tisztelt

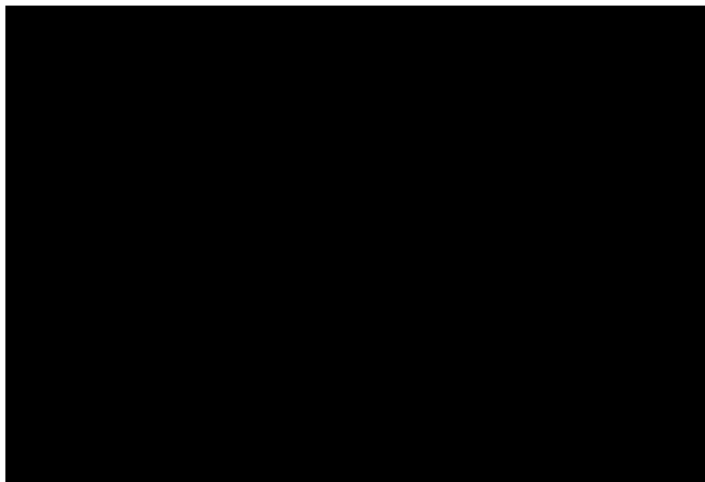
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

1015 Budapest, Donáti u. 34-35.

1535 Budapest, Pf. 773.

NYILATKOZATA

az Abtv. 52. § (1b) bekezdése alapján

a IV/146-1/2016.sz. ügyben

Mellékletek:

M/7 Amtsgericht München hatályos
cégekivonata és cégmásolata (HRB 115065:
2016.02.26.) 2 példány

M/8 Amtsgericht München határozatai
(hiteles másolatban, Apostille) 3 példány

IV/146-1/2016.sz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[REDACTED]
[REDACTED] indítványozó kívül jegyzett és korábban meghatalmazással igazolt jogi képviselője¹ útján az indítványozó mint felperes és az [REDACTED] Részvénytársaság ([REDACTED]) mint alperes elleni kártérítésre kötelezés tárgyában folyamatban volt perben, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.248/2015/10. számú, 2015. december 15-én kihirdetett ítélete (Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 19. G. 41.538/2009/112.; Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 10.Gf.40.454/2014/11-II). ellen, az Abtv. 52. § (1b) bekezdése alapján, hivatkozva Főtitkár Úr 2016. február 1-én kelt tájékoztatására, tisztelettel a következő

n y i l a t k o z a t o t

terjeszti elő.

Az indítványozó Németországban bejegyzett, utófelszámolás (Nachtragsliquidation) alatt álló jogi személy, szervezeti képviselője az Amtsgericht München által kirendelt Dr. [REDACTED]

1. Indítványozó M/7 alatt csatolja az Amtsgericht München hatályos cégkivonatát és cégmásolatát az Amtsgericht München cégjegyzékéből.
2. Indítványozó M/8 alatt csatolja az Amtsgericht München határozatait (hiteles másolatban, Apostille), amellyel a indítványozó utófelszámolója (Nachtragsliquidator) Dr. [REDACTED] kirendelésre és cégjegyzési joga megállapításra került.
3. Az indítványozó megjegyzi, hogy a Magyarországon folyamatban volt felülvizsgálati eljárásban (Kúria Gfv.VII.30.248/2015.) és perekben (Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 19. G. 41.538/2009.; Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 10.Gf.40.454/2014). az indítványozó és utófelszámolója cégjogi státusa és perbeli legitimációja több ízben is igazolásra került.

4. Az indítványozó Abtv. 27. § (1b) bekezdésének megfelelő indítványa arra irányul, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.248/2015/10. számú, 2015. december 15-én kihirdetett ítéletének *alaptörvény-ellenességét*

- *az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére, B) cikk (1) bekezdésére, illetve*
- *az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére*

tekintettel megállapítani és a panasszal támadott egyedi bírói döntést az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján megsemmisíteni szíveskedjék; továbbá szíveskedjék az Abtv. 43. § (2) bekezdése alapján a bírói döntést megsemmisítő alkotmánybírósági döntés eljárási jogkövetkezményéről határozatában akként rendelkezni, hogy a Pp. 360. § b) pontja alapján a Kúria az alkotmányjogi panasz orvoslásának eljárási eszközeként a Pp. 361. § c) pontja szerint a felülvizsgálati kérelem tárgyában új határozat hozatalát rendelje el.

Alkotmányjogi panasszal megtámadható a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott olyan döntése is, mely a megtámadott határozatot hatályában fenntartja, feltéve, hogy az indítványozó a jogerős döntést az Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg. [3358/2012. (XII. 5.) AB végzés; 1001/2013 (II. 27.) AB Tü. határozata az Alkotmánybíróság ügyrendjéről 32. § (2) bekezdés]

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó mint felperes érintett az egyedi ügyben, amit a felülvizsgálati ítélet csatolásával igazolt.

5. *Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, B) cikk (1) bekezdésének és XV. cikk (1) bekezdésének sérelme*

A Tisztelt Alkotmánybíróság 2016. február 1-én kelt felhívása – hivatkozva az Alaptörvény hatályba lépése előtt alkotmányos judikatúrára - felhívja a figyelmet, hogy a jogbiztonság önmagában nem alapjog, ezért a B) cikk (1) bekezdésére csak kivételes esetben lehet alkotmányjogi panaszt alapítani.

Indítványozó azonban elsődlegesen nem önmagában a jogbiztonság sérelmére hivatkozik, hanem a jogbiztonság követelményből levezethető és alaptörvényi védelemben részesülő tisztességes eljárás jogára a XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében, közelebbről annak is a fegyveregyenlőségben és a XV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezendő bíróság (törvény) előtt egyenlőségben megjelenő aspektusára.

Az indítványozó érvelése azon alapul, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő eljárási természetű jogai sérültek a tárgyi perben a külföldi jog tartalmának megismerése során, amelyet a Kúria felülvizsgálati ítélete sem orvosolt, ezáltal a bírói döntést alapvetően befolyásoló alaptörvény-ellenesség állapítható meg, az alábbiak szerint.

Az indítványozó mint felperes és az [REDACTED] Zrt. mint alperes között volt kiemelt jelentőségű per folyamatban. A tárgyi per az indítványozó személyére tekintettel külföldi elemet tartalmaz. A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Tvr.) 18. § (1) bekezdése értelmében a jogi személy jogképességét, gazdasági minőségét, személyhez fűződő jogait, továbbá tagjainak egymás közötti jogviszonyait személyes joga szerint kell elbírálni. Ebben a tekintetben indítványozóra mint „utófelszámolás” (*Nachtragsliquidation*) alatt álló gazdasági társaságra – amely jogintézményt a magyar jog nem ismeri, leginkább a vagyonrendezési eljáráshoz hasonlítható - a német jog irányadó. A perbeli jogvita elbírálása során a német jogot kellett alkalmazni, a felperesi utófelszámoló kirendelése és jogköre, felperes jogalanyisága és szervezeti képviselők körében.

A pernek ugyanis az volt az eldöntendő jogkérdése, hogy a kártérítési igény érvényesítő indítványozó utófelszámolója – mint az utófelszámoló szervezeti képviselője - határidőben érvényesítette-e alperessel szemben követelését, megszakította-e az elévülést írásbeli felszólításairól.

A másodfokú ítélet (11. oldal) és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítélete (15. oldal) jogi következtetései az elévülési kifogásról azon alapulnak, hogy a „*felperes utófelszámolójának kirendelésére 2001. április 9-én korlátozott hatáskörrel került sor*”. A másodfokú ítélet kifejti: „*A felperes utófelszámolójának kirendelésére 2001. április 9-én korlátozott hatáskörrel került sor, felperes képviselőjeként az utófelszámoló cégbíróság által meghatározott hatásköre kizárólag a [REDACTED] Rt.-vel szembeni igények érvényesítésére terjedt ki.*” (11.o.)

Ennek megfelelően y 2001. április 9-től 2003. április 21-ig, (illetve 2003. augusztus 4-ig) terjedő időszakban a felperesi utófelszámoló nem volt abban a helyzetben, hogy a perbeli kártérítési követelést érvényesítse. Ezért adott helyt a bíróság az alperes elévülési kifogásának.

Ezek a kérdések a német jogra tartoznak

A külföldi jogra tekintettel - ahogy a Kúria felülvizsgálati ítéletében (15-16.o.) megállapította - az elsőfokú bíróság a Tvr.5 §-ának megfelelően hivatalból szerezte be a német szülő tájékoztatást – a továbbiakban: Tájékoztató - az „utófelszámoló” képviseleti jogának terjedelméről. A Tájékoztató a külföldi jogról való tájékoztatásról szóló, Londonban, 1968. június 7. napján aláírt Európai Egyezmény, valamint Strasbourgban, 1978. március 15. napján aláírt Egyezmény Kiegészítő Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 140/1992. (X. 20.) Korm. rendelet 8. cikke alapján az illetékes szervek megkeresésével készült.

A külföldi jogra vonatkozóan szakértő kirendelésére, a Tájékoztató hiteles fordítás beszerzésére vagy a külföldi tartalmának megismerésére irányuló más eszköz igénybevételére annak ellenére nem került sor, hogy az eljárás során a felek között vitatott volt a Tájékoztató megfelelő értelmezése.

Az indítványozó álláspontja szerint - amelyet felülvizsgálati kérelmében is előadott - az eljáró bíróságok a külföldi jog tartalmának felőli tájékozódás során megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogot a tisztességhez eljáráshoz, különösen annak a fegyveregyenlőségben megnyilvánuló aspektusát azzal, hogy nem rendeltek ki erre nézve szakértőt, sőtve ezzel az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének jogállamiságra vonatkozó követelményét, továbbá a XV. cikk (1) bekezdésében írt törvény előtti egyenlőséget is. Az bíróság eljárása, amelyben a külföldi jog megismerése, ami a felperes személyes joga és egyúttal a konkrét ügyben perdöntő jelentőségű, lényegesen kevesebb eszközzel történik mint az alperes személyes jogának feltárása, az nyilvánvalóan sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Különösen annak fényében, hogy a külföldi jog megismerése a bíróság hivatalbóli kötelessége, nem a felek kockázatára eső bizonyítási cselekmény.

A támadott egyedi bírói döntés, amelyben nem került sor a külföldi jog megfelelő megismerésére és az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése között érdemben vizsgálható alkotmányjogi összefüggés áll fent. Az indítványozó kiemeli, hogy az érvelés egyúttal az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést (Abtv. 29. §) is felveti, különösen abban a tekintetben, hogy kötelező-e azokban az ügyekben szakértő kirendelése, ahol a bíróságnak hivatalból tájékozódnia kell külföldi jogról.

Az újabb alkotmányos judikatúrából hivatkozunk a 253/2012. (IX. 28.) [ABH 2012/1623] végzés Indoklására [7-9.] ami összefoglalja az előző alkotmány 57. § (1) bekezdése alapján megfogalmazott alkotmányos követelményeket a bírói útra tartozó ügyek tekintetében:

„A bíróság előtti egyenlőség elve a személyek általános jogegyenlőségének a bírósági eljárásra való vonatkoztatása [53/1992. (X. 29.) AB határozat, ABH 1992, 261, 264.; 18/B/1994. AB határozat, ABH 1998, 570, 572.]

„Az Alkotmány 57. § (1) bekezdése a törvény előtti egyenlőséget jogérvényesítési szempontból deklarálja, tehát valójában eljárásjogi garancia arra, hogy jogainak érvényesítése tekintetében a bíróság (törvény) előtt mindenki egyenlő eséllyel rendelkezik” (191/B/1996. AB határozat, ABH 1997, 629, 631.). „Az Alkotmánybíróság következetes álláspontja szerint, az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt bíróság előtti egyenlőség elve a tisztességes eljárás követelményének olyan garanciáját jelenti, amelynek alapján jogaik érvényesítése során nem tehető különbség a jogalanyok között. Ezen, a jogegyenlőség általános elvének a bírósági eljárásra vonatkoztatott alkotmányi követelménye arra vonatkozik, hogy a jogviszonyok tartalmi és tárgyi azonossága esetén a jogalanyok azonos elbánásban részesüljenek” (724/B/2002. AB határozat, ABH 2003, 1539, 1540.). [9]

A törvény előtti egyenlőség, illetőleg a tisztességes eljáráshoz való jog alapelve az újabb alkotmánybíróság gyakorlat fényében tehát eljárásjogi természetű alkotmányos követelmény, amelyet most már az Alaptörvény kifejezetten deklarál is.

A külföldi jogi személy jogképességét, gazdasági minőségét, személyhez fűződő jogait, továbbá tagjainak egymás közötti jogviszonyait személyes joga szerint kell elbírálni. A külföldi fél vonatkozásában így nem érvényesül a polgári ügyben a fegyveregyenlőség elve, hiszen a jelentős hátrányba került a hazai alperessel szemben, ha a bíróság *ex officio* eljárásának hiányosságai folytán nem érvényesítheti személyes jogából következő jogait és kötelezettségeit és nem kerül legalább olyan alapossággal feltárára, mint a hazai alperes személyes joga.

Ez nyilvánvalóan nem egyeztethető össze a törvény előtti egyenlőség elvével sem, indokolatlan megkülönböztetést tesz lehetővé.

„A felek egyenjogúsága és perbeli esélyegyenlősége a törvény előtti egyenlőség alkotmányos követelményének eljárásbeli vetülete, amelynek során a bíróság köteles segítséget nyújtani a feleknek az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Ennek érdekében a feleknek azonos súlyú jogokkal és kötelezettségekkel kell rendelkeznie, egyik fél sem kaphat többletjogosultságot. [75/1995 AB hat.; 15/2002. AB hat.]”

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98–99.) „Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen”. [Megerősítve: 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 80–81.]

Sérti tehát az Alaptörvény idézett rendelkezéseit, különösen a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha a külföldi jog tartalmának megismerésére – amely a *iura novit curia* elvének megfelelően nem bizonyítás – nem történik kellő alapossggal.

A hazai jogirodalom, követve a *iura novit curia* elvét, egyetért abban, hogy a külföldi jog tartalmának megismerése nem a feleket terhelő bizonyítási kötelezettség, azt a bíróságnak hivatalból kell elvégeznie (Bóka 2014:28.o.)² Abban is egységes az álláspont, hogy a külföldi jogot úgy kell alkalmazni, ahogy a külföldi bíróság alkalmazta volna és nem csak a jogszabályok értelmezésében, a joghézagok kitöltése és az analógia kérdésében is.(Mádl-Vékás 2012: 137.o.)³Ezzel szemben a joggyakorlatban az elmélet kritikája ellenére gyakran előfordul, hogy az eljáró bíróságok a külföldi jog tartalmát a feleket terhelő bizonyítási kötelezettségként értelmezi a bíróság. Ezért a jelen ügy általános jelleggel is felvet alkotmányos jelentőségű kérdést, különösen abban a tekintetben, hogy kötelező-e a külföldi jog megismerése érdekében a bíróságoknak szakértőt kirendelniük vagy más eszközöket igénybe venniük.

Kiemelve azt, hogy az indítványozó az Európai Unióban bejegyzett jogi személy, az ügy alapvető alkotmányos jelentőségű kérdésként arra is rávilágít, hogy a indítványozó személyes jogára vonatkozó külföldi jog tartalmának elégtelen megismerése összeegyeztethető-e a közösségi jogban meghatározott egyenlő elbánás elvével.

² Bóka János: Jogharmonizációs dilemmák a külföldi jog tartalmának megállapításával kapcsolatban, IAS X.2014.2. 23-33.o.

³ Mádl Ferenc – Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga. ELTE Eötvös Kiadó: Budapest. 137.o.

Összefoglalva: jelen perben nem került sor a külföldi jog tartalmának megfelelő (eseti szakértővel, hiteles fordítással vagy más módon történő) megismerésére, ami bírói döntést érdemben befolyásolóan alaptörvény-ellenes, az ügy érdemi elbírálására kihatóan, különös tekintettel arra, hogy a felperes mint jogi személy jogképességét, gazdasági minőségét, személyhez fűződő jogait, továbbá tagjainak egymás közötti jogviszonyait személyes joga szerint kell megítélni a Tvr. 18. § (1) bekezdése értelmében. Az indítványozó álláspontja szerint tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jogai sérültek a tárgyi perben a külföldi jog tartalmának megismerése során, amelyet a Kúria felülvizsgálati ítélete sem orvosolt.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy indítványomnak helyt adni szíveskedjék.

Budapest, 2016. március 11.

